

كۆمەنە چىرۆك

گۆلى رەش

شىرزاد حەسەن

چاپى سىيەم
بەھارى (2005)

ناوى كىتاب: گۈلى رەش

نووسىنى: شېرزاد خەسەن

بابەت: كۆمەلە چىرۈك

يېتىلگەن: كەمال خەيدولھادى

وېتەن: بەرگ: مېلىزا جاكوبى

دېزايىنى بەرگ:

چاپى: سېيەم

تىراژ: (1000) دانە

سال: زىستانى (2005)

چاپ: چاپمەنى و ئۇفسىتى تېشك

لەسەر ئەركى: نووسەرو ئۇفسىتى تېشك

زمارەى سپاردن:

پيشكه شه به:

« كه ژال و رۇحى داىكم »

"ئەگەر نان ھەبى.. ئەو دەبى بۇ ھەمووان بى، ئەگەر نەشبى..
پيويستە ھەر ھەمووان برسى بىن و.. تىبكوۋشن نان وە دەست يىت،
ئەگەر ئاسايش و خوشبەختى ھەبى.. ئەو دەبى بۇ ھەمووان يىت..
ئەگەر نا.. ئەو بۇ ھىچ كەس نايىت."

(سەمەدى بەھرەنگى)

چىرۆگنوووسى ئىرانى

گۆلى رەش

+ ھېرۇ ھەبوويت..

- بۇ دابەش بوويت..؟!

- ھېرۇ ون بوويت.

• تەواو.. نەمايت و.. نيت..

دە دەى ئەو پەنجەرەيە بگەرەوہ.. گۆلە مۇرەکانى ناو ھەردوو ئىنجانەكە
ئاو بدە، خەمى منىش، ترسى جودايى بېرەوینەوہ، لەسەر ئەم بانە نیمچە
تەپپوہدا وشك بووم، چاوەرۋانى و تاسەى رووہ جوانەكەت پەكيان خستووم،
دە وەرە نيو بالكۆنەكە و سەرى خواركەوہ.. وەك خۆرى ھاوینی ئيمپۇ ئيوارە
دەرکەوہ و ئيترون بەو مەيەرەوہ، تامەزرۆتم ھېرۇ خان.. ھېرۇ گيان..
لەيادچوونەوہى تۇ قورسە.. قورسە وەك مەرگ، بۇشاييەكە بەقەد بۇشايى
نيوان ئەستېرەكان.. خەمىكە بەقەد ھەندرين و ھەنگوردو پيرەمەگروون..
چيم ليدەكەى..؟ چيم پيدەكەى.. بۇ كى چيم ديلى..؟ تۇ فرېم بدەى..
كەسى نابى منى چلكن و خۇشى نەديدە ھەلبگریتەوہ.. تەنھا خۆت منى تال و
ترشت تام دەگرد، ھېندەى بالاي تۇ خۆر ماوييەتى ئاوابى.. خۆم بۇ نەگىراو
ھاتمە سەربانەكە، حەزت سەرشىتى كردووم و خەريكە منى برسى و ترسنۆك
ديوارى شەرم بېرمينم..

پەنجەرەكە بىكەرەو. سەرى خواركەو ۋە بىرۋانە سەربانە بېنازەكەى
ئىمە. لە ھەموو لايەكەو ۋە گىيە زەردو سىس ۋە وشكەو ۋە بوو. پووش ۋە پەلاشە ۋە
(با) دەيبا ۋە دەيىنى. ھاتووم ۋە چاۋەكانم بەسەر ئەو تاق ۋە پەنجەرە
داروبەردو. ھەردو ئىنجانەكەى سەر بالكۆنەكەو ۋە راۋان. دە تۆش كەرەم
كە ۋە پەنجەرەكە بىكەرەو. ھەفتەيەكە ئەم پەنجەرە گەرەپتە داخستو،
ھەفتەيەكە پەردەكانىشى دادراۋنەتەو، تۆراۋىت ۋە نايەپتە نىو بالكۆنەكە،
ۋەك جارى جاران كورسىيەكە دانانىيت ۋە بەرامبەرى ھەردو ئىنجانەكە
دابىشىت. ئاى كە ئەوسا بەختەو ۋە بووم، ھەموو رۆژىك دوو سى جار بەو
رووخسارە شىرىنەت مەست دەبووم. كە تۆ گۆلە مۆرەكانى نىو ھەردو
ئىنجانەكەت ئاۋ دەدا. ۋام ھەست دەكرد دلى من يەككە لەو گۆلە مۆرانە ۋە
تۆ تىر ئاۋى دەكەى. خۇزىا چىرۆكنووس دەبووم. ئەوسا دەتدى چ
چىرۆكىكى جوان ۋە غەمگىنى ئەم ئەوينەم دەنووسىيەو. چىرۆكى ئەو گۆلە
سىس ۋە زاكاۋانە، تۆران ۋە دوورىت، تاسە ۋە سووتان ۋە شەۋنخوونى ھەفتەيەكەم،
خەم ۋە ژان ۋە ھەژمەتى تەنبايى، بىرىنى جودايى، ماتەمىنى، بىزارى ۋە
مەستىيەكى تال. گىران ۋە شتى تر. ھەزىشم دەكرد چىرۆكەكەم ھەر بە
ئاۋى ئەو گۆلە مۆرە بوۋايە. ۋەلى ئەۋەتەن ئاۋى ئەو گۆلە مۆرەش
نازانم. مادۆنيا، پاتۆنيا، دالبا، مينا، مانۆليا. خۇ ئەم ھىچيان لەيەكەدى
جوئ ناكەمەو، ھەر دووربەدوورى دەبانىنم. بۇنىان دەكەم. ھەر دەلىي
ھەژمەت ۋە ھەسرەتى ھەزى تۆن، ۋەك ماچەكانى نىو دونباي رەشى خەيالەم
شىرىن ۋە گەلى زۆرن. بەقەد ئافرەتى شەنگو شوخ بەم دونبايەدا بلاو
بوونەتەو، كەچى من ئاۋى زۆر كەمىان دەزانم. بىمبوره ھىرۆ. گوناھى منى
تىدا نىيە. من تەنھا ئاشناى گۆلە تەمەن كورتەكانى ژالەى سەر شوستەكانم.
ۋردە گۆلى مورتكەكان ۋە ھىچى تر. منىش ۋەك خەلگى دىكە ھەزم دەكرد

ناوى ھەممۇ گۈلۈ مەلۇ گىياو درەختىكى ئەم ۋلاتە بزانم.. بەلام كەي لەتاو نازارو خەمۇ دەردى خۆمۇ خەنگى دەپرژىمە سەر ناوى گۈلۈ مەل، ھۆ گەلى زۇرن.. باخچەكانىش وپران كران و بوون بە شۆستە و شەقام، كران بە دەزگا و بالەخانە، ئوتىلى دە نھۆمۇ بىست نھۆم، تىك دران و وپران كران.. ۋەك ئەو دلە كەلاۋەي مەن بوون بە خاك و خۆلى ژىر پىي رىبواران، شارستانىيەتەكە ھاتو ھەممۇ شتىكى كرد بە خشت و بەردو كۆنكرىت.. دلئىكى بەردىن كەي بۇ گۇرانى عىشق و ئەوين تالاۋتەۋە..؟ كەي بە چىرۆكى برسىيەتى و نەھامەتى داخوپاۋە..؟ ھەشەكەشمان ئەۋەندە بچكۆلەيە جىي دوو گولەباخى لىنابىتەۋە، تەنھا يەك بىنەمىۋى تىدايە و ئەۋىشان زپە.. پايىزان گەلا زەردەكانى ۋەك فرمىسكى تەنبايى و غوربەتىم دادەبارىن.. رەشەباش دەيانباو دەيانھىتى، ھەممۇ درەختىك.. ھەممۇ گولەباخىك لە ھەۋشەي لاتو ھەژاران زپە و ھىچ ناكرى، دوو كولانەيە و بەس، ژمارەيەكى زۇر لە منالى سەرگە و بىكە، ھىچ نەزان و نەخۆش و برسى و دەم بەھاوار، تىفو جوپن باران، زستانان ھەۋشەكە دەبى بە قورۇ لىتە، ھاۋىنانىش خۆلەپۆكە و ھىچى تر، چۆن كەۋتوۋىنەتە نىۋ ئەم گەرەكە خاۋىنەي خاۋپىداۋەكان..؟ نىۋ ئەم ھەممۇ كۆشكە رەنگاۋرەنگانە..؟ برادەرە دەۋلەمەندەكانى گەرەك زوو زوو پىم دەلئىن:

((كەي ئەم تەۋىلەيە تىك دەدەن..؟))

مپ دەبم و قسەكەي ئەۋان لە دلئە كار دەكا، دەمكوزى، چارم نىيە، ۋەلامى پرسىيارەكەي ئەۋان گۇرانىكى گەۋرەي گەرەكە، بە تەقاۋىتىيەكەي پىرەباۋك ھىچمان بۇ ناكرى، كەس تىمان ناگا، ئاخىر نىمانە.. ھەقتانە تىي نەگەن، لە منالىيەۋە ((نىيە))تان نەبىستوۋە.. ھىرۆ گىيان.. مەن ھەر ئەۋەندەي چلە گىايەك بووم كە گويم بە ((نىيە)) زىنگايەۋە.. قەتىش بىرم ناچىتەۋە.. بىرمە

دەموت: عانە..؟ دەیانوت: نییە.. پیلاو..؟ نییە.. کراس..؟ نییە..
بووکەشووشە..؟ نییە.. پاسکیل..؟ نییە.. ئاگردان..؟ نییە.. گول..؟ نییە..
گریان..؟ ھەییە.. خەم و دەردو ژان..؟ ھەن.. نەك ھەر ئەوسا.. گەر ئیستاش
ھاوینان نەچمە مەیدانی قورکاری.. دەبی زستان خەون بە ئاگردانیكەوہ
بیین.. قەلەم و کاغەزیکم بە دەستەوہیە و ھیچم بۆ نانووسری، دووریت
ئیفلجی کردووم، ھەتا لە نەخۆشی ئەم حەزەت ساغ دەبمەوہ عومریکی
دەوی، ھونەرمەندیکی کارامە و دەستزەنگینیش نیم تا بتوانم رەسمی گولە
مۆرە مردووہکانی نیو ھەردوو ئینجانەكە بکەم، ئالۆزم و میشکم گەلی
جەنجالە.. بەلام چاک دەزانم دەولەمەندەکانی شار، ئاغا و کوپخا دەرکراوہکان،
قۆنتەراتچی و بازارگانە ھەرەقەبەکان، ئەوانەى دیناریك دەکەن بە دەو.. دەش
بە سەد.. ئەوانە ناهیلن و نەیانھیشتو لەمەوداش ناهیلن من ناوی ئەو گولە
مۆرە بزنام، ھەموویان دزی.. لە باخچە و بە چواردەوری چیمەنەکانیان
چاندووینانە.. شاردووینانەتەوہ، ئەوان گولێ مۆر و سوورو زەردو سپی.. گولێ
بۆنخۆش و بۆنیش دەشارنەوہ، تەنھا لە باخی شاردا دەتوانم گولێکی زۆر
بیینم و بۆ ئەوہی بویرم لە ناویان بپرسم.. ئاخر ئیمە بۆ خەستەخانە و
چیشخانە و خانووی چۆل و مائی سۆزانییەك و ئاودەستی مزگەوتیك.. بگرە
بۆ ماکیاج و دەری و پیلاویش لە یەكدی دەپرسین.. بەلام ھەرگیز لە ناوی
گولێك ناپرسین، ماوہیەكە لەویش گولیان نەھیشت، چما منالە چەتوونەکان
دەھیلن خونچەییەك ببی بە گول..؟ چما دەھیلن ھیلکەییەك بتروکی؟
ماوہیەكە دەروازەى باخی شاریش قفلێکی گەورەى پیوہیە.. تەنھا گولێك لە
نزیكەوہ دیبیتم، گولێ ئاوا جوان، ئەو گولە مۆر و ناسکانەى بەر
پەنجەرەكەتە.. وا شیرین و جوان بەسەر شوورەى بالكۆنەكەدا شۆرپوونەتەوہ،
ھەموو رۆژێك لە سەربانەكەى خۆمانەوہ نوێژم بۆ تۆو ئەو دوو ئینجانەییە

دەكردو ئىنجا دەچوومە خوارى، حەزم دەكرد ھەموو دونيا ئەو گۈلە مۆرو
خۇشەويستەى تۆ بېرۈپىنى، نازانم ئاخۇ گۈلەكانت ئەوئەندە خۇشەويست يان
بۇ ديدەنى من عەودال بوويت و چەندەھا جار بەسەريانت دەكردەو..؟ ھەر
كاميان بى..؟ من دلم بە تۆو بەو گۈلە مۆرانە دەكرايەو، كە شنەبايەك
ھەئيدەكردو دەيدا لە رووم.. بۇنىكى خۇشى ئەو گۈلانەى بۇ دەھىنام.. دەيدا
لە كەللەمو دەيتاساندم و مەستى ئەو حەزەى دەكردم، وام ھەست دەكرد بۇنى
قزو سەرو مى تۆيە.. بۇنى سىنەو بەرۇكى ساوات.. ئاى كە سەرمەستى ئەو
رۇزانەم..!

دە دەى ئەو پەنجەريە بكەرەو.. ئەمن مردم.. گۈلەكان ئاو دە، سىس
بوون و ھەئوهرين.. مەيانكوژە.. ئاى كە دلتەنگم و ھىچم بۇ ناكرى، تۆرانى تۆ
پەكى خستووم، ئەم پەنجەريە بكەرەو، پەردەكەش لادە، لەم گەرەكە ئال و
والايەو لە نيو ئەم ھەموو خانەدان و پياوماقولانە چەندە غەريب و پەرپووت
ديارين، ھەمووتان بە مۇنى سەيرى من و پىرەباوك و دايكم دەكەن، لە براو
خوشكە ورديلەكانم دەخورنەو، تەنھا تۆ بوويت بە رووى ئيمە پيدەكەنيت و
بە نەھامەتيمان دلتەنگ بوويت، ورت پيدەبەخشيم، ئاگردانى پىر
خۇلەميشى ھەناومت بە خەندەيەك گەرم دەكردەو، كە ليشم نزيك
دەبوويتەو خويىنىكى گەرمتر لە دەمارەكانما كەفى دەكرد، شەوانيش..
شەوانى ھاوين كە لە سەربانە تەپپووكەى خۇمان رادەكشام و تۆم لەوبەرەو
دەدى.. وەك فريشتەيەكى چكۆلانە ناو بالكۆنەكەت جى نەدەھيشت و
لەويوھرا خشەى كراسەكەتم دەبيست و ختووكەو لەرزىكى خۇش و بەتام
ھەموو گيانى دەتەنى و خەنى دەبووم، وامدەزانى چى ئەستېرەى ئاسمان
ھەن رزاونەتە سەربانەكەى ئيمەو.. منيش يەكە يەكە ھەئيان دەدەم و تۇش
لەوبەر دەيانگريتەو، ھەر بە خەيال دەستى تۆم دەگرت و بە نيو كۆلانەكانى

ئاسمانداو دەست لە ملانی گوزەرمان دەکرد، کە تۆ ون دەبوویت من دەکەوتەمەو سەربانە وشکەکەى خۆمان و چاوانم پەر دەبوون لە گریان، کە رۆژ دەبوو تا ئیوارە خۆرى هاوین دەبیرژاندم و من هەر بېبک بووم.. ئاخىر تۆ منت خۆش دەویست، ئەو گەرمەسىرەم لى دەبوو بە کوستان.. چۆن نا..؟ ئەو کورە خاوین و ناسکانەى دەردراوسى ئیرەییان پیدەبەردم، کەوتبوونە فسکەفسک و پلارهاویشن، بىر تە رۆژیکیان ئاگرى چ شەپکەم لەگەل «ئاراس» هەلگىرساند، ئەو هەتیو مېبازەى برۆى خۆى هەلگەرت، دەمزانى دەوروخولى تۆ دەداو شەپى پیدەفرۆشتیت، وامدەزانى ئەوئەندە ساویلکە نیت، حەز بە شیعرو گۆل و ئاسمان دەکەى، حەز لە منى بى سېبەرو.. بى پەرۆبال دەکەى، نازانم بۆ منى ناشیرین و جل شەر هەم زەوى و هەم ئاسمانت بووم، کە زانیت بە شەر هاتووم.. لىم زویر بوویت و وت:

((- حەمە.. لە من مەترسە، سەگە و بە مانگ دەوهرى..!)) بەم قسەیه دلى

منت سارد کردەو.. منیش وتم:

((- هیرۆ گيان.. ئەم هەتیو دەلى: خانووئەتەن لەنیو ئەم گەرەکە هەر

دەلى دوومەلەو..))

قسەگەمت پى برى و وت: ((- سەرى داى لە بەرد..!))

هەلبەتە لای ئەوان ئیمەمانان دوومەلین.. بەلام بۆ..؟ گەر هەر هەژارى دوومەلک بى.. ئەوسا دونیا دەبى بە یەك پارچە دوومەل، ئەوساش خواپیداوئەکان فریا ناکەون ئەو هەزارەها.. ملیۆنەها دوومەلە بتەقین، گەر بشیتەقین خوین و کیم و زوون بەسەر رووی جیهاندا دیتە خواری، ئەوساش هەموو شتە خاوین و جوانەکانیان لە ژیر لافاوی خوین و کیمدا نقوم دەبى، نای لە عەقلیان..! چما نازانن خوین دوومەلن، پيسو پەر کیمن، هەریەکەیان دوومەلکە بەقەد کيوکى رهش، هیرۆ گيان.. ئەوسا چیرمان وت.. خو من

زۆر شتم بىرچۈتەۋە.. ئاى خۇپەرستەكان چىتان لىكردم..؟ ھىرۇ تۇ ھەر بە روالەت لەگەل ئەۋان بوويت.. پەرى رۇخ و بىگەردو ھەزاردۇست بوويت، لەنىۋ ئەو ھەموو كورە خاۋىن و ناسكانە منت ويست، ئەو كورە شوشەيپانەى وشەى «نييه»يان نەبيستوۋە، بە ھەنگوين گۆش كراون، ئەۋانەى لە ھەتاۋى ھاۋين خۇيان دەشارنەۋە، ئەو گەنجانەى كراس و پانتۇل و پىلاۋە كۆنەكانيان بە من دەبەخشى، زۆرجاريش رەتم دەگردنەۋە نەبا تۇ لىم زوير بيت.. ئەگەرچى لات و بىدەرەمەتيش بووين.. تۇ تا ئىستاش نازانى منى قەرەج خاۋەن چ دل و دەروونىكەم.. ئاى.. لەنىۋ ئەۋانەى تويست و دىسكۆ و فلىمى روت شىتى كر دوون تۇ منى قوراۋى و ناشارستانيت خۇش ويست، جاران.. ئەى ئىستا كوانى؟ بۇ پەنجەرەكەت داخستوۋە؟ بۇ نايكەيتەۋە؟ وا ھەست دەكەم ھەموو پەنجەرەكانى دونيا لە رووما داخراون، خۇزيا دەبوومەۋە منالەكەى جاران.. ئەوسا دەتدى ئەم پەنجەرەيەم بەردباران دەگرد، دەمشكاند.. ھەر بۇ ئەۋەى بە خاۋوخىزانەۋە بىنە ناۋ بالكۆنەكە و تۇ ببىنم.. ئاى كە تۇ دەبىنم چىم بەسەر دى.. دەشى لەسەر شكانى پەنجەرەيەك بىمدەنە دەست پۇلىس.. بۇتان دەكرى بە گرتم بدەن.. دادگايەكى گەورە و عاشقىكى بىدەستەلات، ھەر خۇشە بۇ چەند رۇژىك دىيت و سەپرى منى تاۋانبار دەكەى، منى تاۋانباريش نە دادگاۋ نە دادوهرىش بە پولىك ناكېم.. تەنھا سەپرى چاۋانت دەكەم، ئەو چاۋانەى ھەز دەكەم بۇ من بگرين.. بەلام ناكېن.. ئىستا گەورەم وەك جاران چەتوونىم بۇ ناكې، نابمەۋە منالەكەى جاران تا بە دارلاستىكىك نىشانە لەو پەنجەرەيە بگرم و ھەمووتان سەغلەت بكەم..

دە ئەو پەنجەرەيە بكەرەۋە، گەر بىكەيتەۋە ھەزاران گرېكوپىرەى ئەم دەروونە داخراۋەم دەكرىنەۋە، ھەۋرى رەشى پېر لە گريانى ئاسمانى چاۋانم

دەرەوئیتەو، وەك جاران پێدەكەنم و دەخوینمەو، چى بارى گرانى دونيا
هەيه بەوپەرى شادىيەو هەئیدەگرم.. تۆ بلیى سەفەرتان کردبى؟ خو ئیو
هەرگیز لە ئاهەنگ و بەزم و سەفەر و سەرەخۆشى ناکەون، نەك هەر بە شەو..
بە رۆزیش گۆپەكان داگیرساون.. هیرو گيان.. چى وای لیکردى خۆت بەند
بکەى..؟ تۆش وەك زۆربەى كچانى ئەم ولاتە نەخۆشیت.. حەز دەكەى ئازارم
بدەى، حەز دەكەى بگریم و قور بپیوم، دەرەوئ گویت لە نالەنالی شەیداییم
بى، دەرەوئ وەك دیوانە شیتی ئەم هەردو شاخ و کیوانە بى، ئای كە دیوانەى
كپ و بى شیعرو نالەى تەنیاى زۆرن.. نا.. هیرو.. من بشگریم.. بیدەنگ
دەگریم، فیرکراوین بیدەنگ بگرین و بمرین، بیدەنگیش گۆرانى بلیین، بە
دزییەو حەز لە یەكدى بکەین، شەو تا بەیانى چەندەها نامەى دلداری
بنووسین و بەیانیش لەگەل گزنگى خۆر هەموویان بدرینین نەبا تیشكى خۆر
بیانخویننەو، ئیمە نەو بەهەكین شەمشەمەكوپر ئاسا حەز بە تارىكى دەكەین،
لە نەینییەكانى خۆمان دەرترسین، من دەمرم و بى ئەوئ كەس بزانی تۆم
خۆش دەوئ، من هەر بە خەيال دەنگرمە ئامیزو.. ماچت دە... نا ببوورە..
تا ئیرەو بەس.. من كەى دەویرم سەر هەلبرم.. هەر لە منائیمەو لیتان
دەترسام.. دەرترسم:

((- دایكە.. حەوشەكەى مالى چەلەبى گۆلى جوانى تیدایە..

- لە كوئ دیوتە.. حەرامزادە چى تۆى گەبانده حەوشەكەى مالى

چەلەبى..؟

- بە دزییەو لەسەر دیوارەكەو سەیریم کرد..

- رۆلە عاقل بە.. خو تۆ پشیلە نیت بەسەر دیواردا هەلگەرپی.. بتگرن

هەردوو قاچت دەبرنەو.. ها...)) هەر لەوساوه دەرترسیم، لە ئیو.. لە

هەمووتان دەرترسام.. گەر گۆلیكتان بدزم و ئیوئەش بمرن و هەردوو قاچەكانە

بېرنەۋە، ئىستاش ۋا ھەست دەكەم تۆ گۆلىكى دانسقىە ۋ قەشەنگى، ناۋىرم لە
كن كەس ئەو ھەزو ئارەزوۋە دەرېم.. لە ھەمووتان دەرېم.. لەوانەى
چوار سەدو پىنج سەد مەترىان خانوۋە، ئاخىر خوا ھەلناگرى، ئىمەش.. ئەو
ھەموو رەشەخەلكە لە پانتايى پەنجا مەتردا بژىن.. تۆ بلىي ئىۋە دەپھە قات
لە ئىمە گەورەتر ۋ بالاتر بن..؟ پىم بلى چى ترن.. خۆ ناكرى بلىي پاكترىن..
ئەۋەيان نا.. تۆ نايزانى.. ھەر لەوساۋە دەرېم قاچەكانم بېرنەۋە، ھەر
لەوساۋە ھەزم لە گۆلە سوورو زەردەكانى نىۋ باخچەكەتان دەگرد، شىتى
بۆن ۋ رەنگى گۆل ۋ دەرختى بالابەرز ۋ ھىلانەى نىۋباۋەشيان بووم، ئەۋەتا
گرىان قورگى گرتووم، ئەۋساش دەگرىام.. ئەمىستاكەش ھەر ئەو گۆلانە
دەناسم كە شىت ۋ منالەكانىش پىيان دەۋىرن.. نىرگزو گۆلانە سوورەى
دەشتودەرى خوا، بۆتان بىرايە تۆۋى ئەو گۆلانەشتان دەپراندەۋە.. تا بە
تەنھا لەنىۋ ھەۋشەكانى ئىۋەدا بېروىن ۋ بەس، ئەۋساش كە منال بووم
دەگرىام.. دەگرىام چونكە كۆترىك، كوكوختىيەك، بولبولىك، ھەر مەلىكى
ھەلەتە ۋ كىۋى نەدەگەپشتە ئاسمانى ھەۋشەكەمان، درەختىكەمان نەبوو
بالندەپھە ھىلانەى لەسەر خۆش بكا.. بەيانىيان لەگەل جوگە ۋ چرىكەى
خۆش ۋ شىرىنى لە خەۋى پىر ترس ۋ ھناگا بىين.. ئەم بىنەمىۋەش زېرە ۋ ھىچ
ناگرى.. خاكى نەبوونى چى لى دەپروى..؟!

ئەم پەنچەرەپە بىكەرەۋە.. سەرى خواركەۋە.. ۋەك فرىشتە، فرىشتەپەكى
بى دل سەيرمان بىكە، پىم بلى تا كەى ئەو گۆلە مۆرانە ئاۋ نادەى؟ كى دلئى
دى گۆل بكوژى..؟ ئاى لە ۋ دلە ئاسنىنەت.. ئەۋساش كە منال بووم بەيانىيان
زۆر زوۋ تەنەكە ۋ بەرمىلى زىلەكانم دەپشكىنى، لەگەل ھەزارەھا شتى پىس ۋ
بۆگەن گۆلى زەردو سوورم دەدى.. ئاى لە بى زەۋقى ئىۋە..! ھەموو شتىكتان
ھەر بە جوانى ۋ گەشى ۋ گەرمى دەۋى.. كە پىر بوو.. كە سىس بوو فرىپى

دەدەن، عومرى ھەموو ھەزو جوانىيەك لاتان كورتە، كورت بەقەد
چەخماخەى بروسك، ۋەك شەۋنمى بەيانىيانى ھاۋىن زوو دەرپەۋىتەۋە،
ئەوساش كە شۆر دەبوۋمەۋە نىۋ بەرمىلى مەزنى زىلەكانتان خەم
دايدەگرتەم.. ئاى كە رەزىل و قىرچۆك بوون و ھىچ شىتېكى جوانتان بۇ من جى
نەدەھىشت.. بەرلەۋەى لە خەۋى لەعنەتتەن ۋەئاگا بېن من ھەموو تەنەكەو
بەرمىلەكانم پىشكىنى بوو، گىل و نەفام بووم.. شىتې زىل و گول و گەندو
گووتان بووم، زۆر جارىش ۋەك بېچۆە پىشيلە لەناو يەكئ لەو بەرمىلە زلانە
گىر دەبوومو بە زەحمەت رزگارم دەبوو، تەنھا من شەيداي ئەو بەرمىلە
پىسانە بووم، گەلى نەپنى ئىۋەى تيا بوو كە تىيان نەدەگەشىتم.. ھاۋىن
پەلكە شووتى و گندۆرەكانم بۇ مانگا چىئىس و لەرەكەى خۇمان دەبىردەۋە،
كەۋچك و چەتالەكانىش بۇ دايكەم.. گولە زەردو سوورەكانىش بۇ خۇم... .

دە ئەو پەنجەرەبە بكەۋە.. پىم بلى ئەو گولە مۆرە ناۋى جىيە، دەگەپىم
تا تۆۋەكەى دەدۆزمەۋە.. دوو ئىنجانەى لى پىر دەكەم.. بە يادى ئەو ھەزەى
تۆ بە بىدەنگى مراندت.. ئەرى تا كەى گولئ زۆرتان ھەبى..؟ من بەخىلى بە
سامان و دارايى ھىچتان نابەم.. بەلام چى بكەم كە شىتې باخچەو گولئ زۆرو
دەرختەكان بەم..؟ گولئ سەدەھا رەنگو جۆر.. زەردو سىپو سوورو مۆر،
جۆرەھا بۆن.. كى دەزانئ.. كى ئاگاي لىيە..؟ لەۋانەيە گولئ سەۋزىشتان
ھەبى.. دەلئىن.. من بىستوومە: ئىۋەمانان گولئ رەشىش پەيدا دەكەن، ھەر بۇ
شانازى لە ھەندەرانەۋە دەيكرن.. گەرچى ھەز لە رەنگى رەشىش ناكەن، لاي
ئىۋە رەنگىكى تال و ناشىرىن و دزىۋە، ئىۋەى ھەمىشە دەم بە پىكەنن، شىتې
قاقاو ترىقە، سەماو سووردان، دزى و پىكەلئدان، پىرسە و نىسكۆ نەدىو،
چاۋچنۆك و سك تىرو ناۋگەل برسى.. ئىۋە كەى ھەز لە گولئ رەش دەكەن..
نا قەت ھەزى لى ناكەن، ئەگەر ھەتانە.. بەر لەۋەى بۇ يەكجارى بتۆرىي..

گوئی رەش

بەجىم بىلى.. بە يادى ئەم جودايىيە و مليۆنەھا خەم و مەينەتى و حەسرەت و
حەژمەت و مائىئاوىيى.. قەلەمى گولەباخيىكى رەشى قەترانىم بۇ پەيدا بکە..
من شىتى گوئی رەشم، ھەرۆك چۆن شىتى كراس و كەواى خمدارى بىوژنە
كوست كەوتووەكانەم، ئەوسا لەنيو حەوشە چكۆلانەكە و لە سەربان و بگرە ناو
ماليشەو دەيچينم.. نەك قەلەمى گولەباخيىكى رەش.. چەندەھا قەلەم بۇ
بجوازە، بە فرميسك و خوینی خۆم ئاويان دەدەم، بۆم بکرى لەسەر دلشەم
دەپروينم.. تا واى ليدى سەرتاپاى مالەكەمان دەكەويتە ژير تەبارى زۆرى
گوئی رەش، وەك گياكەلەش لق و پۆپ و گەلاو گول رەگو ريشەى بە ھەموو
لايەكدا بلاو دەبیتەو، لە ھەموو لايەكەو ھەر گوئی رەشەو دەپشكوى،
ئەوساش ھەموو گەرەك وەناگا دى دەكەونە خۆيان و دەترسن، دەبى بە ھەراو
قيامەت و زاوژا، ھەموو شتى دەنالۆزكى، دەشلەژين كە دەبينن ھەموو
مالەكەمان، سەرتاپاى خانووەكەمان كەوتۆتە ژير تەبارى قورسى گوئی رەش،
پياو دەولەمەندەكانى گەرەك خەفەت دەخۆن.. خەم دلان دەكۆلى، دەست
بەيەكدا دەدەن، بە ھەناسەسوارى سەر لە بن گوئی يەكدى دەنين، دەكەونە
پيلان و ھەموو تىكرا كۆ دەبنەو، بە مەزن و منالەو، ژن و پياوتان ھيرش
دیننە سەرمان، كرىكارى برسى وەك من و پیرەباوكم بە كرى دەگرن، لەشكرى
پیکەو دەنين، ھەمووتان بە خاكەناس و بیل و پیمەرەو دەينە سەرمان تا ئەو
گولەباخە رەش و شوومە لە بنەو.. لە رەگەو ھەلئەكینن: تەبارى گەورەى
گوئی رەش.. كە رەنگى نەگبەتى و دەردو نىسكۆ بۇ گەرەكەكەتان دەھينى،
كەس نامان ناسیتەو.. دەترسن.. لەو دەترسن ھەموو گەرەك بکەويتە ژير
تەبارى گوئی رەش.. ئەوسا ھەمووتان دەكەونە گيانمان.. بە خاكەناس و
پیمەرەكانتان دەمارو گۆشتمان دەرنەو بە بیل و پاچى دەستتان
كەللەسەرمان وەك بەردىكى نەرم دەبى بە دوو لەتەو، دەمان ھەنجن،

مهگەر تهنها تۆ بمانناسیتهوه.. تهنها تۆ.. مهگەر تهنها تۆ بگری و بزریکییت، هاوار بکهیت و بیارییتهوه.. لهو پیاوماقولانه، له دایک و باوکت، له دەرودراوسی، له قۆنته راتچی و بازرگانه قهبه و دلرهقهکان بیارییتهوه.. مهگەر تۆ به دهم گریانهوه بییان بلییت:

((- نهوه مائی مام سمايله.. گولهباخیکی رهش و شووم نییه..))

کەس گویت لێناگری.. دهکهووته شین و رۆرۆ..

بییان دهلیی:

((- بیل و خاکه ناس فری دن.. ئاخو له ژیر تهباری گوله رهشهکان

"حهمه"ی خۆشهویستم نوستوو..))

کەس گویت لێناگری.. دهستیان دهگری و لییان دهپارییتهوه:

((- ههلی مهکه نن.. به شینهیی رهگی گولهباخهکان ههتهکیین نهبا

حهمه ی من وهک گولهکان ههلبوهری..))

کەس گویت لێناگری.

مهگەر تۆ نههیلت.. نهگینا دواي ههتهکاندن به درک و گهلاو گول و رهگهوه دهمانسووتین، نهوساش دهبین به خۆلهمی، بو یهک دوو رۆژیش خۆلی نیسک و گوشتان بهسهر کۆشکه پاک و خاوینهکانتان دهباری، هیدی هیدی دهباری، بهسهر سهرو پرچ و برژانگو برۆو دهست و سهریان و پهنجهره و بالکونهکاندا دهباریین، نهرم نهرم دهباریین، ئیوهش ناچار به گهسک و سۆندهی ئاو راماندهمائن، دهمانشۆن، لهگهڵ ئاوهرووی ههوشهکانتان دهپارێینه نیو زیربهکان، ئیوه خوین و خۆلهمی گۆشت و مۆخ و نیسقانی ئیمه مانان دهخه نه نیو زیربهکانتان، یهک دوو رۆژیش سهرشانهکانتان لهو تۆزه پیسه دهتهکیین، تۆزی لهشمان، لهشی سووتاومان، ئیتر چیتر نهو

گوئی رهش

دوومه له پيسه لهو رووه جوان و خاوينه نامينى.. ئيتر ئيمه دوومه له دهتهقين و به دستى ئاوو سابوون خوتان له ئيمه پاك دهكهنهوه، هميشه دهبي وابى، لاي ئيوهمانان يان دوومه لين يان گوله باخى رهشى نهگبهتى.. دهبي بؤ وابى..؟ ده بيخوزه.. قه له مى گوله باخى رهش بؤ بدوزره وه، ئاخر من شيتى گوئی رهش.. چاوه رهشه كانت فيريان كردم هه موو شتيكى رهش خوش بوى.. بگره چاره نووسى رهشيشم..

ده په نجه رهكه بكه ره وه.. با وهك سه رده مى مندالى نه يه مه سه ر ديواره نزمه كه تان، بيرته نه وساش هه ر له سه ر ديواره كه وه سه يري گوئی زورى نيو باخچه كه م ده كرد، هه زم ده كرد له سه ر فهرشى چيمه نه سه وزه كه گه وز بدهم وهك كاريله قاچ و قولم.. سه رو ملم به شه ونمى باريوى سه ر گياى پرى بشؤمه وه، نه وساش باوك و دايكت له منيان ده خورپيه وه.. ده ريانده كردم، نيوه ر پيانيش: بؤنى چيشت و گوشتى برزاوى نيو مووبه قه كانى ئيوه و ماله كانى ديكه ئيمه كاس و وړ ده كرد، من و خوشك و براكانم.. هه موو به يه كه وه ليكمان ده كرد، به مۆنى له دهورى قاپى پرخه نيله و يان له گه نى نيسكيته كو ده بووينه وه.. زور جار به يه كه وه بؤ گوشتى برزاوى ئيوه ده گريانين.. تامه زرو بووين و ده گريانين، مانگه و مانگ بؤنى گوشتان ده كرد.. ده ماندى، ئيستا نه وسا نيه، نه ميستا شه رم دامده گرى كه بؤ چيشت و بؤنى گوشتى ئيوه مانان گرياوم، سه ر كز ناكه م، ئاماده م گوشتى نيو هه ناوى خو م بخوم.. ئاى كه گيليت.. نازانى برسپه تى چ مامؤستايه كى مه زن و دلر ه قه.. فيرى زور شتى كردم.. بمبووره.. نه وسا منال بووم، نه مده زانى گريان بؤ گوشت و باخچه ي پرى گوئی خواپيدا وه كان شتيكى نه نگه، شه رميكي گرانه.. جار جار هه به دزييه وه كوته گوشتيكت ده خسته ناو له پيم، له پى چلگنم، منيش به شه رمه وه ليم و ه رده گرتى، پاشان وهك توله سه گيكي زور برسى له

ژېر ددانەكانما دەمجويى.. دەمجويى و دەمجويى.. ئاى لەو تامە خۆش و پېر شەرم و شكان و دېرىن و لەيادنەچوۋەى جارى جاران.. ئىستاكە ئەوسا نىيە، تەنھا خۇزگەيەكم كرانهۋەى پەنجەرەى ژوورەكەتە.. ھەلپىنى ئەو پەردە تەنك و گولدارەيە.. دە ئەو پەردەيە لادە.. سامالى ئاسمانىكى شىن و بېگەردى لېگرتووم، ئەمن سامالى خۇم لە ژوورەكەى تۇدا بەدى دەكەم.. ئەمن چى لە سامالى خوا بكەم..؟! تۆ رۇزى دە جار ھەواى ژوورەكەت دەگۆرى.. لە مىكرۆب و بەكتىرە دەترسايەت.. چۆن تۈنەيت بۇ ھەفتەيەك دايخەى..؟ چىم كىردوۋە..؟ چى بوۋە؟ بۇ وا بە بېدەنگى تۇراۋى..؟ يان ھەئىيان ۋەشانوۋى..؟ ئاى لەو كافىر بابانە چۆن دەھيلىن جۇگەلەى قورۋاۋى تىكەل بە رووبارى ئەوان بى؟ دەشى چەند چىنىكى تر بىخەنە سەر دىوارە نزمەكەتان نەبا نىگاكانم ۋەك پۇلە چۆلەكەيەكى شەركەر بېپەرنەۋە سەربان و نىۋ ھەوشەى پېر گولۋى رەنگاۋرەنگتان، مەترسن.. ئەوسا نىيە.. مائە ھارو چەتۈنەكەى جاران نىم.. ئەمىستا ناتۈنم لەناكاۋ خۇم بكەم بە نىۋ ھەوشەۋ ژوورە رازاۋەكانتان، ئەوسا نىيە زەمبىل و سەبەتەى خانمەكانم پېھەلېگىر تا بتۈنم گولۋىك بىزم و دەست لە كراسە گولگولۋىيەكەى تۆ بدەم، ھەنوۋكە بەم سەمىل و ردىنەۋە ناتۈنم بېمە سەر دىوارەكان و سەپىرى گول و چىمەن و ھىلانەى نىۋ درەختەكان بكەم.. چىتر ۋەك سەردەمى مندالى ناۋىرم بە ھەسرەتەۋە دەست لە كراسە تەنكەكەت بدەم، ئىستاش كە دەچمە پېشانگاۋ كۇگاكان و دەست لە كراسىكى تەنكى كچانە دەدەم.. ھەر ھەمان ختۈۋكە و موچىكى مائى بە نىۋ دەمارەكانما مېروۋلە دەكا، ناكىرۋ ۋەك جاران كە تاۋ نا تاۋى لە قوژبن و پەناى نىۋان خانوۋەكان و سەرسوۋچى كۆلان دەمگرتى و ماچى كورت و بە پەلەم لەو كۆلمە خىرانەت دەدزى، تۆش ۋەك ماسى خۆت لەژېر دەستەم دەخزاندا، خۇزگە خولى سەعات.. كات و زەمانە دەگەپايەۋە دوا.. بۇ گەرە بوۋىن..؟ گەرە بوۋىن تا

بىرسىن، تا پىر شەرم و شكان بىن، خۇزگە قەت گەورە نەدەبووم.. تا وەك سەردەمى مندالى قەلس و بىزارتان كەم، بىرتە چەند بى ھاورپى و تەنيا بووم، لە ھەزمەتانا دەچوومە قەسابخانەكەى دەرەوہى شار، لەشكرىكى گەورەى سەگو و پشیلەم دەخستە دواى خۇم، دەمەپنانهوہ نىو گەرەك، سەگو و پشیلەكان شىتى گەرەككىكى وا چەور بوون، بە نامان و زەمان نەدەرپۇشتن، ھەستم دەگرد ئەوان ھاورپى دىسۆزى منن، كلكىان بادەداو سوپاسيان دەگردم، ئىوہش ھەموو سەغلەت دەبوون، جارىكىان ژن و پياوى خرو قەلەو ھاتنە لاي دايكەم، من لە ترسانا چوومە سەربانەكەو لە نىو كۆلىتى مريشكەكان خۇم شاردەوہ.. گويم لىبوو دايكى پرسۆزو مېھرم پىي وتن:

((- تووخوا وازى لىيىنن.. ھەمۆكەى من شىتى سەگو و پشیلەيە..))

ئەوانىش وتيان:

((- پىرەژن ئىرە قەسابخانە نىيە.. كورەكەت شىتى كردين..))

دايكم وەلامى ھىچيانى نەدایەوہ.

ھەموويان بە دەم پرتەو بۇلەوہ چوونە دەرى، ئەو پياوماقولانە.. بە نەزاكەتانە.. گەلى جنىوى ناشىرىنيان دا.. ھەرگىز دوا رستەى باوكتەم بىر ناچىتەوہ:

((- بەلەدىيە نايەت ئەم قەرەجانە بخاتە ناو لۆرى زبىلەكەو فرپيان دا..!))

وازم نەھىنا.. پىر شەيداي سەگو و پشیلەو جاشولە گەر و زامارەكان بووم، وەك دوو دۆستى گيانى بە گيانى دەستم لە مىلى ھەموويان دەگرد، ئىوہش شىتگىرتر دەبوون، پەستو زوبىر.. ھەموو بەيەكەوہ لەسەر زبىلخانە مەزنەكانتان دەلەوہراين.. چارم نەبوو.. لە ھەزمەت تەنيايى خۇم سەگى قەسابخانەو بن پردەكانى شارم خۇش دەويست..

چى دىم بۇ دەكرا..!؟

ده دهرکهوه.. په نجه ره که بکه ره وه، زهرده په پریکی شیرینه و هه تاوی زیږین هه موو شاری گرتوته باوهش.. دهمه و نیواریه و هه موو شتی سۆزو خه می لیده تکی، له وه ده چی خه لکیکی زور ئاسووده بن.. زوریش غه مگین، وهره ناو بالکونه که و بۆ دوا جار ناوی ئه و گولته مؤرهم پی بلی و ئه وسا بۆ یه کجاری په نجه ره که ت له رووما داخه، ههفته یه که ئاویان نادهی.. ئه وه تا وهک دله که ی من تینوو یانه، وهک لیوانم شاپه لکیان وشکه.. کی گول دکهوژی.. کی له دهستی دی گول به مه رگیکی ناوهخت و کتوپر بسپیژی..؟ هیرو گیان قهت وا نه بوویت.. خوزیا میژووی تالی سهردهمی منالی خومم بیر دهچووه.. ئه وسا توش دهبووی به یادیکی مردووی ئه و سهردهمه و هیچی تر.. بیرته ئه و جارهی که لیم پرسیت:

((- له وه ناچی ئه م گولانه سیس بن.. هه روا دهمینه وه..؟

- حه مه که ی تو له دلما مردیت.. ئه وسا ئه م گولانهش وهک خوت دهمرن..)) که واته من نیستا مردووم، ئه وه تا گولته کانیش هیدی هیدی.. گه لا گه لا.. ریشال ریشال وا دهمرن.. ئای له و رهمزه تالهی تو خولقاندت.. ناشت مه به وه.. مه یه ره وه.. سه یرم مه که.. مه مدوینه.. به لام تووخواکه ی با ئه و گولانه نه مرن و نه ژاکین، ههفته یه که ناو بالکونه که خاموشه، وهک گورستانی شاریکی ویران و چولکراو سامناکه، به دریژی شهو و رۆژهکان چاوم برپوهته په نجه ره که ت، ئه وه خوایه دهرگای به هه شتی داخراوم لیبکه یته وه، تا به ره به یان که له که ده گورم خه وم نایه.. تو له کام ژووور خوت حه شار داوه؟ بۆ له من بوویت به گه وه هری نیو چیرۆکه ئه فسانیه کان..؟ پشیله و تووله سه که تیسکنه که ت لیمه وه دیارن، دینه بهر دهرگای حه وشه که و دهره ونه وه.. ئه وانیش..؟! بیرته نامه ی یه که م دووهم له بن سکی سه که که به ست و توش هه ر زوو وه لامت دامه وه.. ئه وسا

گۈلى رەش

ھەردووگمان ھەرزە بووين، كى دەيزانى توولەكەت پۈستەچى منە، نامەكانەم دەكردن بە نووشتەو دەمخستە نىو تووكى پىرى توولە تىسكەكەت، ئەمىستا ئەوانىش بە مۈنى سەيرم دەكەن، لىم دەترسن، توخنى دەركاى ھەوشەكەشمان ناكەون.. ئاى لە رەنگو دەنگو بۈنى توولەكەى تۆو سەگە بەرەللاكانى من.. ئاى لەو جىاوازيبە..! ئاشت بەرەوہ تا گۈلەكان رەنگو بۈنيان بۆ بىتەوہ.. تا سەگو پشیلەكانت بىنەوہ نىو باوہشم.. تا لە پەنجەرەكەوہ وەكو ھەتاو بىرژىمە چاوەكانتەوہو وەئاگا بىت..!

ھىرۆ چەند بە ھىمنى نازى ئەم ھەتىوہ ھەزارەت ھەلەدەگرت، تەنھا تۆ لات نەنگى نەبوو منت خوۆش بوى، ھەوالى وردو درشتى مالەكەمانت دەپرسى.. كەچى تۆش وەك پاپۆرىكى گەوھەربارى گران نقومى دەريا بوويت و لە من ون بوويت..!

جىتر نازارم مەدە.. يا ئەو دوو ئىنجانەيە وەك كەللەسەرى من بشكىنە.. يان ئەوہتا گۈلە مۆرەكان ئاودە.. لە رەنگو جوانىيان بىبەرىم مەكە، ئەگەر نا.. برۆو تۆوى گۈلە رەشەكان بخوازەو ھەردوو ئىنجانەكەى لى پىر كە.. ئەوسا گۈلى رەش غەرىبانە بەسەر شوورەى نزمى بالكۈنەكەدا شۆر دەبنەوہ.. من و تۆ كۆلاننىكمان لە بەينە يان دەرياو كىوى ھەموو دونيا.. دەنگم ناتگاتى تا پىت بلىم:

((- تۆشيان كرى.. تۆش وەك ئەم گۈلانە بە دەستيانەوہ سىس دەبىت.. ھەلەدەوہرى..!)).

ئەمسال زستانى.. لە نىو بەغداى غوربەت و قەلەبالغى، لەسەر شوۆستەو بەر دوكان و ناو چىشتخانەو زانكۆى پىر بەندەى نامۆو نەناسىاو.. ژوورى ھەمىشە تەنىام.. بى تۆو بى نامەكانت چۆن بىزىم..؟ دەنگو رەنگى تۆم پى ناگا چى بكەم..؟ تا بەسەر خوۆمدا زال دەبم زەمەنى دەوى، ئەو كچانەى زانكۆ

به من چی.. هیچیان میژووی پر شهرم و ترسو و برسیه تی من ناخویننه وه،
ئهوان کۆمه ئی دهموچاوی بۆیاغکراون، ژمارهیه کی زۆر له قۆل و باسکۆ پوووی
رووتن، چهنده ها خهنده و تریقه ی درۆن.. تهنها تۆ منت خوۆش ویست.. چ
هه لهیه کی گه ورت کرد.. دهشی تا دنیا ماوه له خوۆت نه بووریت.. له خوۆت
خوۆش نه بیت که کوره قهره جیکی بی ناوونیشانت خوۆش ویست، چ په لهیه کی
رهش و ناشیرینت خسته سهر ئه و میژووه پاکه ی ژیانته..؟

هیرو.. بۆ کی.. بۆچی جیم دینی..؟ ئای که پرسیاریکی ساده و گرانه..!
پیم بلی.. ههر له ویوه.. له دووره وه.. له ویدیو شووره ی نزمی بالکۆنه که وه
سه ری خوار که وه، له و بهرزاییه وه بروانه.. یهک وشه یه و بهس.. بیللی.. ناوی
گۆله مۆرکه و بهس.. ئه م سه ربانه جی ناهیلیم، تا نه یه بیت و فرمیسی
چاوه کانم نه سرپه وه، تا ئاره قه ی رۆژیکی گران و سه ختی قورکاری و
خشتکی شانم نه خوۆپه وه، تا نه گهرپه یته وه و له م ته مموزه برژاوه دا بۆم نه بیت
به سیبه ر له م سه ربانه ناچه خوار، دنگم خوۆش بووایه گهره که که م پر
ده کرد له گۆرانی و بالۆره ی شین و شه پۆر، نه مده هیشت که ستان بنوی، تا
کۆرپه ی دلکه میان ده خسته باوه شی تۆ.. ئه وسا زیر ده بوومه وه.. گهر
(ده رویش عه بدوللا) یهک بوومایه هه زاره ها شمشالی ئاخ و خه فه تی ده روونی
گرتیبه ربووی منتان بشکاندایه.. وازم نه ده هینا، هه رجاره ی له قامیسی
چۆمی ئه م ولاته سه دان شمشالی دیکه م دروست ده کردو شه وو رۆژ هه راسانم
ده کردن.. ئیوه ده زانن ده رویش عه بدوللا کییه؟ ئیوه تهنها فریای نان و گان
ده که ون.. ده رویش کییه..؟

ئای هیرو خان.. خانمی مائه ده و له مه نده کان.. مه زه ی میزی گیران
پرکه کان.. نه کۆشکه که ی ئیوه نزم ده بیته وه و نه که لاهه که ی ئیمه ش باله
ده گری، بیست سال پتره.. ههر له منالیمه وه تا ئیستا له ناو حه وشه که وه سهر

ھەلدەبىرەم بەرەم بەرزايى دەروانەم، مەم شەل بوو ئەوئەندەي رووھو
بالكۈنەكە.. پەنجەرەكەتەن بېروانەم، ئاوى چاوم داھات، پاژنەكانەم سېر بوون،
ئەگەر ئەوئەندە سەرم بۇ خوداي ئاسمانىش ھەلپىبايە تا ئىستا وەك كۆتۈرى
مائى دەھاتە ژېر ھەيوانەكەمان، وەك ئەستېرە دەرژايە سەربانەكەمان، بەلام
تۆ نە كۆتۈرەتەن نە ئەستېرە، تۆ كچىكى خانەدانى، مەن ھەلخەلەتام.. خوا
دايكە كلۆلەكەم بېرى.. ئاي كە بە مەنلى چىرۆكى عىشقو ئەوينى خۆشى
دەگىرپايەو، شەوانە بەرلەوھى خەو بەمباتەوھ ئەسپىو رشكى لە سەرم
دەگرتە دەگىرپايەو ھەكايەتە بۇم دەگىرپايەو، ھەكايەتە ئەو كچە شازادەي
ھەزى لە كۆرپىكى كەچەل كىرەو، كۆرپى ماسىگىرىكى ھەزارو تۆدېراو، خوا
دايكەم بېرى.. مەن ئىستاش بەخىلى بەو كۆرە كەچەلەي ناو چىرۆكەكە
دەبەم.. وامدەزانىو خەونەم دەدى مەن ئەو كۆرە كەچەلەو تۆش شازادەيت..
بەلام نەخىر.. لەو دەچى لاي ئىوھ ئەوين گۆرانىيەكى زۆر كۆن و بىتام بى..
ھۆ شازادەكە تۆزى دابەزە.. بۇم وەرە خوارى.. لەم دوورەو كى بىرىنى
كىي دىوھ..؟ كى فرمىسىكى كىي دىوھ..؟ پەنجەرەكەت بىكەرەو، پەردە
لەئەنەتتەيەكە لادە، گولە مۆرەكان مەردەن، مەنىش رەنگەم وەك رەنگىان پەرىو،
بۇنى مەرگەم لى دى، تۆ گولەكان ناكۆزى.. تۆ مەن دەكۆزى.. دەنگەت نايە..
وئەلام نەدەيتەوھ.. خۆ نەمەردوويت..؟ رەنگە پەرسەي ئىوھ وەك پەرسەي
ئىمەمانان نەبىت، وەك چۆن شايىو خۆشيتان لە ئىمە ناچى.. چما كەستان
بۇ كەس ناگىرى..؟ چۆن..؟ ھا..؟ دەشى نەمزانىبىو بىدەنگ مەردبىت، كپو
بىدەنگ پەرسەيان بۇ گىرپابىت، چما ئىوھ وەك ئىمە نازرىكىنەن، نانالىنەن، قور
ناپىون، وەك ئافرەتە بىرسىو كۆستەكەوتووەكانمان قىر نارنەوھ..؟ بىست سائە
ئاشناو دراوسىتەن كەچى نامۇم بە دونياتان.. ناتاناسم.. ژوورتان زۆرەو
كەس بە نەپىنى ئىوھ نازانى، بالەخانەي بەرزتان كەس نايگاتى، ئىوھ.. تۆ..

ئەوان.. ھەمووتان شت لە ئیڤمە دەشارنەو، ئیڤمە وەك گياكەلە كەوتووینەتە
نیو چیمەنە پان و پۆرەکانی نیو ھەوشەكانتان، وەك رووھكی بیژۆك لەنیو
باخچەكانتان سەرمان دەرکرد.. لە كوئ ھاتووین و چۆن سەوز بووین؟!
ھیرۆ خان سەدەھا جار بە باوكە گوئ گرانەكەم دەئیم و ھاوار دەكەم.. بەو
دایكە پیر و كەنەفتەم دەئیم:

((- با بیفرۆشین.. بچینەو نیو خانوو قورەكان.. لەوئ كەلاوھیهکی
ھاكەزایی دەكړین...)).

پیم دەئ:

((- بەخوا كەری.. لیرە ژیاوم و لیرەش دەمرم.. دەبم بە بەردی سەر
دئیان..!)).

بەجیی ناھیلئ.. چی لیبكەم.. ناھیلئ ئەو دوومەلە بتەقی.. دەزانم
بووین بە زیكە و قونیری سەر رووتان.. ئای كە بە دەست ئیڤمەو ناپرەحتن.
پیی دەئیم:

((- باوكە بە دوومەلمان دەزانن...)).

پیم دەئ پیمان بلئ:

((- ھەتا باوكم ئەم دەشتە دەکرد بە كالەك و تەرۆزی ئیڤو لەدایك
نەبوون...)).

بەجیی ناھیلئ.. رەنگە لای باوكم ھەمووتان كالەك و تەرۆزی بن،
كۆشكەكانیشتان چەند قوچەكیك و چەند تاشەبەردیكی كەلەكەكراو.. دەشی
وابئ.. زۆرجار بۆ ئەو زەمانە دوورو دیرینە گریانی دی و دەئ:

((- ئەوان وایان لە من كرد بېمە پۆلیس...)).

دوای سی سال تەقاویتییەكە سی دینارە.. بە چی بین.. كەلكی كئ
دەگرین..؟ مەمرەو مەژی وا دەیخوین.. پیی شەرم و سۆبەت بوو جانتا و

زەمبىل ۋە ھەگبە ۋە شتومەكى خانمانى شار ھەلبىگىرى، كرمانجىكى ۋەك ئەو پىي گران بوو بىي بە ھەمالى ژن ۋە پياۋى نەدىتى ۋە نەناسى.. بە كەيفى خۇيان بارى بىكەن ۋە تىي بخورن ۋە بىرەتپىن.. ۋەك كەرى ژىر بار گوۋى رابكىشن..!

ۋەرە خوارى.. با بۇ جارىكى ترو دوا جار بتىنم.. بۇ كاسىتى ئەو مۇسىقا دلگىرە ناخەيتە سەر.. ئەو مۇسىقا ناسكەى ھەزارھا رەنگو بۇنى خۇشم بۇ دىنى، دەبا لەۋۋو بەسەرما برژى، ۋەك نەباران بەسەر من سەربان ۋە ھوشەكەماندا ببارى.. ۋەك پرۇشەى تاڭگەى قەدىالەكان گيانم بختە سەر تەزوۋى شىرىن ۋە موچرگەى ئۇخەى.. بە «بتھۇفن» ۋە «مۇزارت» م ئاشنا كرى.. بە شمشالى «قالەمەرە».. نا ئەم شتانه كۆن ۋە مردوون.. رەنگە ئىستا شىتى مۇسىقاى - رۇك ئاند رۇل - ۋ - دىسكو - بيت.. ئەى نەفرەت لە ھەردووكيان.. دەبا مۇسىقا شىرىنەكەى جارى جارن برژىتە نىو ھەوشە ۋەك ماتەكەمان.. نا تۇ ئەو منالە ساۋىلكەى جارن نىت.. تۇ ئەو كچە ھەرزەكارەى سالان نىت، گەرەتر بوۋىت، شوختر.. كۇشك ۋە ئوتمبىل ۋە ئالتوون ۋە ئاھەنگو بەزى گەرمتر ۋە زۇرتەر دەورەيان داۋى، چەند كورپكى لە من قۇزتر.. گىرفان پرتر.. بۇ دوا جار بەرلەۋەى برۇيت.. تەنھا تكام ئەۋەپە.. دوا پرسىيار:

((- ئەم گۈلە مۇرە چى پىدەلپىن..؟))

خەرىكە چىرۇكى نىوانمان كۇتايى دى، ھەر نەمزانى.. ناۋى ئەم گۈلە مۇرەم نەزانى.. ۋەك ھەزارھا شتى نىو دونىاي قەلەبالغى ئىۋە ناۋى ئەم گۈلە مۇرەش بوو بە نەينىيەكى گەرە.. تەلىسمىك كە قەت نەكرىتەۋە، پەنجەرەكەت نەكردەۋە ۋە نايكەيتەۋە، پەردەكەشت لا نەداۋ لاي نادەى، گۈلەكانىش سىس ۋە ژاكاون.. با دەيانبا.. ۋەريون ۋە لاچكە بارىكەكانىش شكاون،

دەش پشیلەیهك.. پشیلەیهکی هارو برسی هەلەتەى گەرەکی هەزارەکان خۆی
لەم ئینجانانە بداو بیانشکینى، ئەوسا نە گول و نە ئینجانەکانیش دەمین،
نە تۆش چیتەر ئاویان دەدەى، منیش لیرەو هەر بە تەنیا وەکو گولەکانت
سیس دەبەم و سیسیش نابەم.. هەلیانگرە.. ئەم دوو ئینجانەیه لایەرە.. دوینى
شەو لیم بوون بە دوو کىلى گۆرپى تەنیا و خۆیشم ببووم بە مردووی
راکشای نیو گۆرەكە، دەنگم ناتگاتى، نازانى ئەم گولانەم چەند خۆش دەوین،
ئاخر خۆزگە و عەزەرتى سەردەمى منالیم بیر دەخەنەو، ئەو سەردەمەى بۆ
دزینی گولیک سەد سەربانەم دەبەرى بەسەر سەدان دیواریشدا هەلەگەرەم..
شەوانەش دایکەم بە سەرە دەرزىیهکی کول دەرکی لە دەست و پەنجەکانە
دەردەهینا و پى دەوتەم:

- رۆلە.. خۆ تۆ شیت نەبووی.. بۆ گولیک سەد دەرک دەخەیتە دەست و
پەنجەکانە.. واز بێنە با رۆژیک بەر نەبیتەو وەو ملت بشکى..!
منیش پىم دەوتەو:

((+ دایکە.. بۆ لە حەوشەکەى خۆمان گول ناچینیت..؟
- کورم ئیمە بەحال جیگەى سەر و قاچمان بۆتەو.. گولى چى و
تەرەماشى چى..؟!))

+ ئەى بۆ مالى هیرۆ گولیان زۆرە..؟
- حەوشەکەیان گەرەترە..
+ بۆ گەرەترە..؟
- کورپى خۆم.. ئەوان خواپیداون..
+ ئاخر بۆچى..؟
- وای دابەش کردوو..
+ چىیە.. ئیمە خەراپین..؟

- نەخپىر بابەكەم.. كى وتوويهەتى خەراپىن..!
+ ئەى كەواتە بۆ.. خۆ ئەوان باشتر نىن..؟!
- نازانم كۆرەكەم.. تۆ بۆ ئەوئەندە دەپرسىت..?
+ دە باشە چىتر ناپرسەم.. ھەر ئەمجارە.. داىكە.. خوا كىيە؟!
- خوا.. خوا من و تۆ ھەموو دونياشى دروست كىدووہ..
+ چۆن..?
- نازانم..
+ لە كۆيە؟
- لە ئاسمانە..
+ لەو ئاسمانە چ دەكا..?
- دانىشتووہو سەيرى ھەموو دونيا دەكا.. ئاگاي لە چاكەو خەراپەى
ھەموومانە..
+ لەسەر چى دانىشتووہ..?
- نازانم رۆلە.. با بېرپتەوہو ھىلاكت كىدەم.. ئەوئەندە لە شت مەپرسەو
تىكەل كارى خواش مەبە.. با كۆپىرت نەكا..» وازم نەدەھىناو
تىھەلدەچووہوہ:
)) + بۆ ھەوشەى وا گەورەى داوہ بەوان..?
- خۆ ھەر ئەوان نىن.. خەلكىكى زۆرن..
+ ئاخىر منىش ھەزم دەكىد..
- بېرپەوہ..
+ نا.. بۆ واى دابەش كىدووہ..?
- كەرە ھىكەتى خۆيەتى..
+ ھىكەت چىيە؟

- گۆڭرى باوكتە..

+ نا.. بۇ ۋاي دابەش كىردۈۋە..؟ ھەر دەبى بزانم..

كە دووبارە ئەم پىرسىيارەم ئاراستە دەكىرە تاكە كلاشكى كۆن و دىراۋى
باوكى تىدەگىرتمە و منىش سووك دەردەپەپىم، ئەوسا كە تۆم لە بەردەرگاگە
دەدى ھەموو شتىكم بىر دەچۆۋە.. خوا و ئاسمان و ھەوشە و گول و كلاشى
باوكم.. ھەموويانم بىر دەچۆۋە.. تەنھا خۇزگەيەكەم ئەوۋە بوو لىت نىك
بىمەۋە، بە ترسەۋە دەست لە كراسە جوان و گولگولئىيەكەت بدەم، بە
دزىيەۋە ماچىك لە كولمت بدزم، لە و ساتانەدا ھەوشەكەتان ھەزار ئەۋەندەدى
ھەوشەكەى ئىمە پان و بەرىن بوۋايە باكم نەبوو.. كەچى ئەۋەشيان لى
قەدەغە كىردم، ئەو رۆژەت نايەتەۋە ياد كە داىكم بىنى ماچت دەكەم.. ئەو
رۆژەى لەباتى ماچ بە ەزەرتەۋە گازىكم لە كولمت گىرت و تۇش گىرايت..
داىكم بە تورەپىيەۋە بانگى كىردم، پەلى گىرتەم و منى برە ژوورەۋە.. بە توندى
گوپى راستەمى راكىشاۋ شەپازلەلەيەكى لىدام و وتى:

((- سەگىباب.. شەرم ناكەى كچى خەلگى ماچ دەكەى..؟ جارىكى دىكە
بتىنىم ھەردوۋ چاوت دەردىنىم..

+ بۇ ماچى نەكەم.. خۇ ئەمن خۇشم دەۋى.. داىكە..!

- رۆلە ەيىبە.. ئىمە دراوسىين.. پىبزانن ھەيامان دەبەن.. ئەتۇ گەۋرە
بوۋى.. وا مەكە لەم گەرەكە دەرمان بىكەن..

ھىرۇ گىان.. نەمزانى ەيىبە چىيە و چى دەگەيەنئى.. بەلام چىتر ماچم
نەكىردى، ترسام لە ماچ.. ترسام لە تۇ.. بەرەبەرە پىتر دەيانترساندم، تا
گەۋرەتر دەبوۋىن زىاترو قوولتر دەيانترساندىن.. ھەر بەو ترسەۋە.. ھەر بەو
شەرمەۋە گەۋرە بووم.. ئەمىستاكەش ھەم لىت دەترسىم و ھەم شەرمىشت
لىدەكەم.. خوا بىانگىرى.. دىۋارىكى وا ئەستوورى ترس و شەرميان لە نىۋانمان

ھەلچىنى.. كە خەتى سەيلىم دانا.. داىكە وتى:

((- ئەۋەندە بەرامبەرى ئەۋ كچە مەۋەستە.. ئاگام لىيە كە دەيىنىت ئەبلەق دەيىت.. ئەۋەندەش مەچۆرە سەربان و بەردەرگا.. شەرم و شكۆت لا نەماۋە..))

پىر شەرم داىگرتەم، پىر ترسام، چىتر نەموپرا بە ئاشكراۋ بە كامى دل سەيرت بىكەم، لەۋساۋە دزە نىگاۋ دزە نامەم بۆ دەناردى، ئىستاكەش گەر بەيەكەۋە بىكەۋىنە بىبابانىك.. لەۋانەيە نەۋپىرەم بىتگرمە ئامپىزم بەعەزەتەۋە ماچت كەم.. نەۋپىرەم دەستە نەرم و نۆلەكانت بىخەمە نىۋ دەستە زىرەكانەم، منيان تۇقاند، لەمپىزە گوپم لە دەنگە خۇشەكەت نەبوۋە.. بەلام لەرەۋ نەغمە ناسكەكەيم بىر نەچۆتەۋە.. كى ھاژەى رووبار، خورەى تاقگە، خرمەى باران، قاسپەى كەۋى بىر دەچىتەۋە..!!

كە گەرەتر بووم پىيان وتەم:

((- كۆشك و كەلاۋەيان نەۋتوۋە..!!))

زىاتر ترسام.. بە نىۋ دل و كەلاۋە كۆلانى ھەژارەكاندا گەرەم.. سەدەھا لاپەرەى زەردو رزىوم ھەلدايەۋە.. نەينى مەرگى گولە مۆرەكانەم دۆزىيەۋە.. بۆيە لەگەل ئەۋ ھەموو ترسو خەم و گريان و شەرم و كۆتايى و دەست لىكبەردانەش ناتوانىت بىمروخىنىت.. دەشزانەم بۆ گول لە ھەۋشەى ئىمەدا نارۋى.. دەشزانەم بۆچى ناۋى ئەۋ گولە مۆرە نازانەم.. بۆ ناتوانەم ۋەك عاشقىكى دلتەر گولتىكى مۆر لە ياخەى چاكەتەكەم بەدەم..!! دەزانەم بۆ.. بۆ.. سەدەھا بۆ.. ھەزاران بۆ..!!

دە دەرەكەۋە.. پەنجەرەكە بىكەرەۋە.. پەردەكە لادە.. گولەكان ئاۋدە، ئەۋ نەينىيە بىر كىنە.. ئاخ.. ئەۋەتا دىسانەۋە پىرەدايكەمە ۋاۋار دەكا.. ۋا ھەست دەكەم منالەكەى جارائەم ۋەۋىش تىم دەخورى.. گوپم لىيەتى ۋا بانگەم دەكا:

((- كورم عەيبە.. هېشتا شەو دانەھاتووہو خۆریش ئاوا نەبووہ.. لەو سەربانە خەرىكى چیت..؟ خۆ لەقلەق نیت.. دە وەرە خوارى..)).

ئەوہشيان ھەر عەيبە، ئەوہشيان ھەر شەرمە.. ھيرۆ ھەموو شتەتيكيان کرد بە ترسو شەرم و گوناھ.. ئيت تەواو.. شەرمە بۆ تاوى سەيرى گولە مۆرە مردووہکان بکەم.. سەيرى پەنجەرە داخراوہکەت.. ھەنووکە دەچمەوہ خوارى: ژووہ تەنياو تاريكەکەم.. ژووہ رووت و چۆلەکەم.. ناوى ئەو گولە مۆرە ھەر نەزانى.. لە چ سەردەم و زەمانىك.. لە چ شوپىنيك ناوى گولەيك بۆتە نەينى..؟!

پەنجەرەکەت نەکردوہ.. نايكەيتەوہ.. گولە مۆرەکانيش ئاوا نادەى.. ھا؟ ئيت تەواو..؟ مائاوا.. مائاوا..؟ مائاوا ئەى گولە دلگىرو تينووہکە.. مائاوا ئەى گولە مۆرە مردووہکە.. مائاوا.. ما.. ئئا.. وا.. وا.. ا.. ا..!!!

سليمانى

خەرمانان (1983)